

Kommunledningsförvaltningen

Datum: 2015-08-31

Dnr

Vår referens

Kommunledningsförvaltningen
Eva Johansson
0454-930 60
eva.johansson@olofstrom.se

Miljö- och energidepartementet

**Synpunkter på Energimyndighetens remiss (diariernr: M2015/2144/Ee)
"Översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen"**

Energimyndigheten har på uppdrag av regeringen utfört en översyn av energi- och klimatrådgivningen i syfte att vidareutveckla den och samtidigt öka den samhällsekonomiska effektiviteten.

Olofströms kommun har, i likhet med övriga kommuner och aktörer i Blekinge, inte valts ut som remissinstans. Kommunen vill ändå bemöta denna översyn som vi anser innehåller en märklig hållning till kommuners invånarantal. Vi känner tveksamhet till att man uppnår mesta möjliga samhällsekonomiska nytta för de stödpengar som betalas ut genom att försvåra för små kommuner. Det måste finnas utrymme även för mindre kommuner att bedriva en egen energi- och klimatrådgivarverksamhet utan krav på samordning med någon annan kommun för att nå "rätt" invånarantal. Ekonomiskt stöd för energi- och klimatrådgivning är ofta en förutsättning för att verksamheten finns i en mindre organisation. Konsekvensen vid indraget eller minskat stöd till en mindre kommun kan mycket väl bli att verksamheten avstannar helt eller minskas. Vi anser att varje kommun ska kunna ansöka om eget stöd och sedan lägga upp verksamheten på ett sätt som passar kommunen.

Energimyndigheten förslår i korthet följande förändringar i den förordning som reglerar energirådgivningen;

- Att genomgående byta ordet "bidrag" till ordet "stöd".
- Transportområdet anses svårt att hantera inom energi- och klimatrådgivningen och föreslås därför utgå ur förordningen.
- Energimyndigheten har önskemål om att tydligare kunna inrikta verksamheten till de målgrupper myndigheten anser vara lämpliga.
- En formalisering av regionala utvecklingsledare föreslås.
- Energimyndigheten vill kräva samordning mellan kommuner som har färre än 18 000 invånare och ta bort möjligheten för mindre kommuner att söka stöd på egen hand.
- En mer proportionell fördelning av stödet för de målgrupper som Energimyndigheten prioriterar föreslås. Här föreslås även utrymme för att fördela ytterligare medel till kommuner med höga ambitioner. Energimyndigheten önskar reglera principerna för fördelningen i sina föreskrifter.

Det är lämpligt att genomgående byta ordet "bidrag" mot ordet "stöd". Vi föreslår också att namnet på förordningen ändras till "Förordning om statligt stöd till *klimat- och energirådgivning*". Det förstärker betoningen på att energianvändning i förlängningen handlar om klimatfrågan.

Vi anser att energi- och klimatrådgivarna även i fortsättningen ska ha möjlighet att arbeta med transporter. Vi håller med om att transportområdet är stort och svårt att ta ett helhetsgrepp på från kommunal sida eftersom de viktiga styrmedlen utgår från en annan nivå. Men just därför att transportfrågan är svår att greppa behöver kommunerna extra stöd för att kunna arbeta med frågan på ett bra sätt. Transporterna är det energiområde där förändringarna går långsammast - samtidigt som transporter bidrar till en stor andel av Sveriges klimatgasutsläpp. Att allmänheten inte ställer frågor om transporter till sin lokale energi- och klimatrådgivare tyder inte på att behovet av råd och insatser saknas. Tvärtom - här behövs alla krafter som kan uppåddas för att nå resultat. Att arbeta med attityder och beteendeförändringar tar tid och resultaten är inte alltid lätta att mäta.

Vi är tveksamma till central styrning av vilka målgrupper som ska prioriteras för energi- och klimatrådgivningen. Att Energimyndigheten väljer målgrupper kräver att myndigheten har stor förståelse för att behoven ser mycket olika ut från kommun till kommun. En lokalt förankrad energi- och klimatrådgivare känner sina målgrupper bättre än en statlig myndighet har möjlighet att göra.

Att formalisera någon form av regional utvecklingsledare tycker vi är en bra utveckling av verksamheten. Redan idag sker en hel del samverkan regionalt i Blekinge, men med en gemensam utvecklingsledare kan denna samverkan ytterligare förstärkas. En regional utvecklingsledare kan också bidra till att säkerställa att varje kommun har en energi- och klimatrådgivare med rätt kompetens och tillräckligt med tid avsatt för arbetsuppgifterna.

Krav på samordning mellan kommuner för att nå över 18 000 invånare tycker vi är ett riktigt dåligt förslag. Att kommunens storlek skulle vara avgörande för möjligheten att tillsätta kompetent personal är inte självklart och att en mindre kommun på grund av sin storlek ofta skulle erbjuda sämre energi- och klimatrådgivning håller vi inte alls med om. Ökade insatser för kompetenshöjning kan avhjälpa bristande kunskaper och samtidigt höja statusen på yrket. Skapa en längre och mer omfattande utbildning än den befintliga och kräv att den har genomgått med godkänt resultat för att få kalla sig energi- och klimatrådgivare. Genom tydligare uppföljning och redovisning kan man säkerställa att personal avsätts till uppgiften i tillräcklig omfattning. Att finna en annan kommun som "partner" för gemensam rådgivning kan skapa en mängd olika problem i form av olika synsätt, långa avstånd mm. Om stödbeloppen kommer att följa det nuvarande upplägget med nivåer som går i trappsteg efter kommunstorlek innebär en sammanslagning av två små kommuner i praktiken en halvering av stödbeloppet. Samverkar gör vi gärna - men helst under andra former.

Att storleken på stödet ska spegla den egentliga målgruppens storlek kan vi däremot instämma i. Att följa fastlagda nivåer på stödbeloppen skapar vinnare och förlorare i ett spel där enbart kommunens invånarantal avgör om det blir vinstlott eller nitlott. Stödbeloppen skulle istället kunna vara direkt proportionellt mot hur många invånare som kan vara aktuella som målgrupp. Med detta tankesätt är det kanske inte längre så självklart att endast kommuner med fler än 18 000 invånare ska kunna styra över sin egen energi- och klimatrådgivningsverksamhet. Att relativt få invånare finns i kommunen behöver inte innebära att det inte finns många i en prioriterad målgrupp. I glest befolkade kommuner är till exempel en större andel av befolkningen bosatt i egna villor och kan styra sin energiförbrukning i betydligt större utsträckning än hyresgäster.

Förslaget att skapa extra utrymme för att dela ut ytterligare medel till kommuner med höga ambitioner är bra under förutsättning att det inte sker på bekostnad av en god basnivå för alla kommuner. Större resurser ger möjlighet för större ambitioner att utvecklas – här har de mindre kommunerna med begränsade personalresurser svårt att konkurrera på lika villkor med större kommuner.

Olofström är en kommun med cirka 13 000 invånare som har erbjudit energi- och klimatrådgivning till invånarna sedan 1997. Verksamheten är välkänd och etablerad bland boende i kommunen. För att kunna fortsätta erbjuda denna tjänst behövs ekonomiskt stöd och vi hoppas att Energimyndighetens förslag att låta antalet invånare styra möjligheten att kommunen ensam får råda över sin energi- och klimatrådgivning avslås. Samhällsekonomisk effektivitet uppnås sällan med att försvåra för den som har störst nytta av stöd. Att vara en av "de uppskattningsvis trettiotal" kommuner som av olika anledningar hamnar utanför stödet är inte attraktivt för vare sig kommunen själv eller någon annan. De förslag som ges på nationell basnivå för rådgivning via till exempel konsumentrådgivningen eller Energimyndighetens hemsida ersätter inte på något sätt mötet med en kompetent energi- och klimatrådgivare när villan behöver ett nytt värmesystem.

Med vänliga hälsningar
OLOFSTRÖMS KOMMUN

Irène Robertsson
Kommunchef

Eva Johansson
Miljösamordnare

Lars-Erik Hellgren
Energi- och klimatrådgivare